

การพัฒนาแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุ
สำหรับผู้เรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

Development of Elderly Care Behaviors Enhancement Model for Learners
through School-based

Received: June 29, 2021
Revised: August 18, 2021
Accepted: August 20, 2021

กมล โพธิ์เย็น*
Kamol Phoyen
กันยารัตน์ เมืองแก้ว*
Kanyarat Muangkaew

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างรูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2) ศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา โดยศึกษากลุ่มทดลองแบบกลุ่มเดียวที่วัดด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน และ 5) แบบบันทึกสะท้อนผลการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น และ 4) การประเมินผล สำหรับประสิทธิผลของรูปแบบที่เป็นผลมาจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ พบว่าคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนรู้/ พฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุ/ โรงเรียนเป็นฐาน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Assistant Professor Dr., Department of Psychology and Guidance, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: kamol.pho2@gmail.com

Abstract

The purpose of this research were to 1) develop an elderly care behaviors enhancement learning model for learners through school based. 2) study the effective of using an elderly care behaviors enhancement model for learners through school based. The researchers was using a research and development, involving the one group pretest-posttest design. Samples were 30 students in this research consists of senior high school student from Pra Pathom Wittayalai Shcool, Mueang Nakhon Pathom District, Nakhon Pathom. The research instruments were 1) an elderly care behaviors enhancement learning model for learners through school based. 2) lesson plans 3) elderly care comprehensive test 4) satisfaction questionnaire and 5) reflective journal. The data is analyzed by using mean, standard deviation, t-test for dependent and content analysis. The finding of this study are as follows the development of learning model for enhance development of elderly care behaviors using Enhancement Model for Learners Through School-Based, this model consists of four component which are, 1) principle of learning model 2) objective of learning model 3) learning activity and 4) evaluation of instruction model. The findings according of the instructional model as follows the average port-test scores of enhance knowledge and comprehension about development of elderly care comprehension are significantly higher than pre-test scores at .05 level and the students are satisfied with the Instructional in the highest level.

Keywords : Enhancement Model/ Elderly Care Behaviors/ School-based

บทนำ

ผู้สูงอายุถือเป็นผู้ที่ได้รับความเคารพยกย่องจากผู้ที่ยอวัยกว่า และถือเป็นสิ่งที่ยึดกันมาตั้งแต่สมัยก่อน แต่ปัจจุบันด้วยสภาพเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ตลอดจนอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตกได้แผ่ขยายเข้ามาทำให้ชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากครอบครัวขยายมีปู่ย่าตายายอาศัยรวมกัน มาเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อแม่และลูกเท่านั้น ทำให้หลายครอบครัวขาดประสบการณ์ชีวิตอันล้ำค่าในการอยู่กับผู้สูงวัย เกิดเป็นช่องว่างระหว่างผู้สูงอายุกับผู้ที่ยอวัยกว่า สำหรับหน่วยของสังคมที่มีขนาดเล็กแต่มีส่วนสำคัญในการดูแลและช่วยให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี นั่นคือ “ครอบครัว” อันประกอบด้วยคนในวัยต่าง ๆ ที่มีบทบาทในการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งถ้าสมาชิกในครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการตามวัย ตลอดจนความต้องการในด้านต่าง ๆ ของผู้สูงอายุแล้ว ย่อมทำให้การเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุนั้นเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นที่ทราบกันว่าเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุนั้นร่างกายย่อมเสื่อมสมรรถภาพลง ความเชื่อมั่นในตัวเองลดลง ส่งผลไปถึงการมีข้อจำกัดในการทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ รู้สึกเสียบทบาทของตัวเอง เกิดความวิตกกังวล ความกลัว เศร้าและสิ้นหวัง

.....
ผู้สูงอายุจึงต้องการให้คนเอาใจใส่ มีคนคอยดูแลอย่างเข้าใจ และเห็นว่าตนมีคุณค่าและประโยชน์ต่อสังคม ต่อลูกหลาน ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมควรให้การตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่บุคคลพึงมีต่อผู้สูงอายุในครอบครัว ชั่วญเมือง แก้วดำเกิง และดวงเนตร ธรรมกุล (Kaewdumkoeng and Thummakul, 2015) สอดคล้องกับข้อมูลทางวิชาการ และงานวิจัยที่พบว่า จากการที่สมรรถภาพทางกายลดลง ทำให้ผู้สูงอายุต้องเผชิญกับความยากลำบากในการปรับตัว ทำให้ขาดความเชื่อมั่น ขาดประสิทธิภาพในการคิด และการตัดสินใจ เกิดภาวะสับสน หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและอารมณ์ได้ง่าย ประกอบกับมีปัญหาทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นช่วงของการเกษียณอายุ ต้องออกจากงาน จากเดิมซึ่งเคยมีบทบาทเป็นผู้นำของครอบครัวในการหารายได้กลับต้องกลายมาเป็นสมาชิกคนหนึ่งของคนในครอบครัวต้องเลี้ยงดู ขาดอาชีพ ซึ่งอาจส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวอาจไม่เคารพเชื่อฟัง หรืออาจมีปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะเนื่องจากช่องว่างระหว่างวัย รวมถึงสัมพันธภาพในครอบครัว ส่งผลให้อาจถูกทอดทิ้ง ซึ่งภาวะเช่นนี้สามารถทำให้ผู้สูงอายุมีความวิตกกังวลสูง กลัวการสูญเสีย กลัวถูกทอดทิ้ง ขาดความอบอุ่น รู้สึกโดดเดี่ยว อันมีผลให้เกิดอาการซึมเศร้าและอารมณ์อ่อนไหวง่าย ศรีนยา สุริยะฉาย (Suriyachay, 2009) ดังนั้น การดูแลระหว่างกันในครอบครัว การมีสัมพันธภาพในครอบครัว และการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว จึงนับว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โพน นามณี (Namanee, 2016) สมพร โพธิ์นาม, พิศ แสนศักดิ์, จงกล พูนสวัสดิ์, วิรัตน์ ปานศิลา, ขนิศา ปานศิลา, ขนัตตา พลอยเลื่อมแสง, ศิริตรี สุทธจิตต์, เทพลักษณ์ ศิริธนาวุฒิชัย และณัฐจาภรณ์ พิชัยณรงค์ (Phothinam, Saensak, Poonsawat, Pansila, Pansila, Ploylearmsang, Suttajit, Sirithanawuttichai and Pichinarong, 2009)

เมื่อพิจารณาลักษณะตามช่วงวัยของวัยรุ่นนับได้ว่าเป็นวัยที่พร้อมจะเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองให้เข้าใจผู้สูงอายุในครอบครัวให้มากขึ้นได้ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเร่งด่วนที่ควรให้ความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการตามวัย การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านร่างกายของผู้สูงอายุ เพื่อให้เด็กได้รู้ว่าเมื่อเราเป็นผู้ใหญ่และเข้าสู่วัยสูงอายุแล้ว จะมีการเปลี่ยนแปลงอะไรเกิดขึ้น การส่งเสริมป้องกันปัญหาสุขภาพจิต การให้ความรู้ด้านอนามัยของผู้สูงอายุ การดูแลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การเข้าใจเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของร่างกายในผู้สูงอายุ อีกทั้งเรื่องอาหารก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่เด็กในครอบครัวสามารถทำความเข้าใจและเรียนรู้ร่วมกันได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถช่วยบรรเทาทุกข์และให้ความหวังความสุขกับผู้สูงอายุได้มากขึ้น โดยวัฒนธรรมไทยในเรื่องการเคารพยกย่องผู้สูงอายุนั้น ถือเป็นเรื่องที่ดีและมีความสำคัญ ควรอนุรักษ์ไว้เพื่อแก้ไขช่องว่างระหว่างเด็กกับผู้สูงอายุ และสมาชิกทุกคนในครอบครัวควรให้ความรักความเอาใจใส่แก่ผู้สูงอายุอย่างจริงจังและใจต่อไป

การพัฒนาผู้เรียนในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าโรงเรียนหรือครูมีบทบาทมากขึ้นในฐานะเป็นผู้ให้การส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างผู้สูงอายุกับผู้เรียน ซึ่งบทบาทของครู นอกจากต้องรับผิดชอบในการดูแลนักเรียนทั้งในด้านการเรียนและความประพฤติแล้วนั้น ครูยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจและอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนตระหนักถึงหน้าที่ของตนในการช่วยเหลือดูแลบุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะการดูแลและทำความเข้าใจในผู้สูงอายุที่มีความแตกต่างระหว่างวัยกับผู้เรียน โดยครู รวมทั้งครูแนะแนวมีการใช้กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน

นักเรียน เพื่อสำรวจสัมพันธ์ภาพในครอบครัวของนักเรียนเป็นรายบุคคล และใช้การบันทึกข้อมูลของผู้เรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ มีการดูแลและการสื่อสารกับผู้สูงอายุในครอบครัวในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป อีรณันท์ วรณศิริ และสมบัติ ประทักษ์กุลวงศา (Wannasiri and Pratakkulvongsa, 2016) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสัมพันธ์ภาพในครอบครัวของผู้เรียน เนื่องจากสัมพันธ์ภาพในครอบครัวถือเป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญต่อการป้องกันปัญหาของผู้เรียนในอนาคต นอกจากนี้โรงเรียนถือเป็นสถาบันหลักในการถ่ายทอดให้ความรู้จึงมีบทบาทสำคัญและมีหน้าที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างคนวัยต่าง ๆ ภายในครอบครัวให้มีความสัมพันธ์ที่ดี ตลอดจนการปลูกฝัง ถ่ายทอดให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติตนของคนแต่ละช่วงวัย รวมทั้งเรื่องการดูแลระหว่างกัน โดยเฉพาะการดูแลผู้สูงอายุซึ่งเป็นบุคคลที่คนในครอบครัวให้ความเคารพนับถือสูงสุด อนึ่ง นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาอยู่ในวัยที่พร้อมช่วยเหลือผู้อื่นและสามารถดูแลตนเองได้พอสมควร โรงเรียนจึงควรบรรจุโปรแกรมหรือกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุเข้าไปในบทเรียน เพื่อนำไปสู่การสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุ ตลอดจนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและผู้สูงอายุต่อไป

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ควรศึกษาและพัฒนาแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งจัดเป็นประชากรกลุ่มสำคัญและกำลังหลักที่พร้อมจะเติบโตองอาจต่อไป และยังเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระในครอบครัวด้วยอีกทางหนึ่ง โดยวัยรุ่นเป็นวัยที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการทำความเข้าใจและสามารถดูแลผู้สูงอายุได้ตามความเหมาะสม ดังจะเห็นได้ว่าวัยรุ่นถือเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ มีระบบความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล มีสภาพร่างกายที่พร้อมสมบูรณ์ เป็นช่วงวัยที่มีโอกาสได้ใกล้ชิดและใช้เวลาอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุในครอบครัว แต่อาจยังขาดความเข้าใจและประสบการณ์ในการดูแลและอยู่ร่วมกันอย่างเหมาะสม ดังนั้น การส่งเสริมให้วัยรุ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ โดยการเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวนั้น ถือเป็นนิมิตรหมายที่ดีในการสร้างความเข้าใจและช่วยลดช่องว่างระหว่างวัยได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุให้กับผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถแสดงพฤติกรรมในการดูแลผู้สูงอายุอย่างเหมาะสมมากขึ้น

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. รูปแบบการเรียนรู้ เป็นแบบแผนของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ล่วงหน้าซึ่งแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ทางการสอน ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย ขั้นตอนการสอน การประเมินผล และกิจกรรมสนับสนุนอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ โดยการนำวิธีการอย่างมีระบบมาใช้ในการดำเนินการอย่างรอบคอบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดต่าง ๆ มีการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนด ทิศนา ขัมมณี (Khemmani, 2014) (Anderson, 1997; Joyce and Weil, 2008)

2. การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียน โดยการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบเป็นกระบวนการของวิธีระบบ (System Approach) ในการสร้างหรือการพัฒนาพฤติกรรมหรือรูปแบบของการปฏิบัติงานใหม่ ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญของรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วยหลักพื้นฐาน 4 ประการ สุคนธ์ ภูริเวทย์ (Puriveth, 2011) ได้แก่ องค์ประกอบด้านผู้เรียน วัตถุประสงค์ วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

3. ทฤษฎีทางจิตวิทยา (Psychological Theory) เช่น ทฤษฎีตามแนวคิดของอีริกสัน (Erikson's Theory) กล่าวถึง วัยสูงอายุว่าเป็นช่วงชีวิตที่ดำเนินมาด้วยดีอันก่อประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ย่อมทำให้บุคคลมีความสงบสุขทั้งกายและใจ มีความเชื่อมั่นว่าตนได้กระทำในสิ่งที่สมควรมาแล้ว เมื่ออย่างเข้าสู่ วัยสูงอายุหรือวัยชราผู้นั้นย่อมดำเนินชีวิตด้วยความผาสุก มีคุณค่า ภาวะภูมิใจ (Integrity) เป็นที่เคารพของชนรุ่นหลัง ในขณะที่บุคคลผู้ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความล้มเหลวตลอดช่วงชีวิตที่ผ่านมาและทำงานไม่ประสบผลสำเร็จ บุคคลนั้นจะเกิดความรู้สึกท้อแท้สิ้นหวัง (Despair) ในวัยสูงอายุ เนื่องด้วยบุคคลย่อมผิดหวังและเสียใจต่อชีวิตในอดีตและหมดโอกาสที่จะแก้ตัวได้อีก ย่อมจะทำให้เกิดความหมดหวังและมีชีวิตอยู่อย่างปราศจากคุณค่า สุนันทา คุ่มเพชร (Kumpetch, 2002)

4. การใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นแนวคิดในการบริหารและดำเนินการโรงเรียน โดยมุ่งให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง คนในชุมชน เป็นต้น ได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือมีโอกาสในการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงสุดและได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน อุทัย บุญประเสริฐ (Boonprasert, 2000)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้
 - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน ในระยะก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
 - 2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) การออกแบบและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน ขั้นตอนที่ 3

.....
การวิจัย (Research: R2) การทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน และขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) การประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรม การดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน ดังแผนภาพที่ 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัด นครปฐม จากโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำนวน 238 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน ซึ่งเป็น บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้สูงอายุ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาประสิทธิผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแล ผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน คือ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อำเภอเมือง นครปฐม จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และนักเรียนสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง

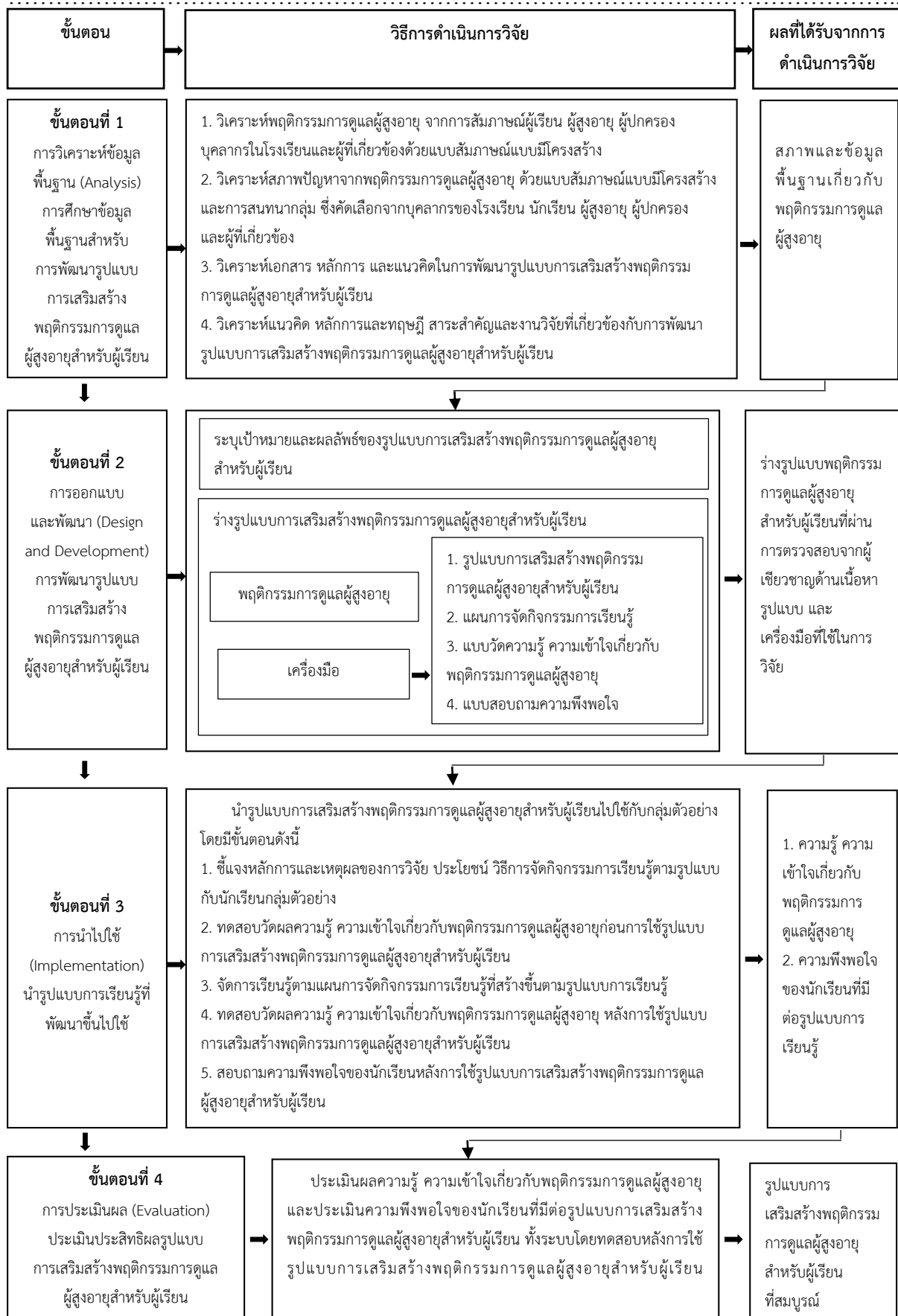
2.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับ ผู้เรียน คือ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัด นครปฐม จำนวน 30 คน

เครื่องมือในการวิจัย

1. เครื่องมือในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประเด็นการสนทนากลุ่ม แบบวิเคราะห์เอกสารข้อมูล พื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม เนื้อหา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุ และการจัดการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดูแลผู้สูงอายุของผู้เรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน ได้แก่ รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 แผน

3. เครื่องมือที่ใช้ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบ การเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน

แผนภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน โดยศึกษาสภาพพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน จากการสัมภาษณ์นักเรียน ทำการศึกษาสภาพปัญหาจากพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน จากการสัมภาษณ์บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้สูงอายุ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการสนทนากลุ่มจากตัวแทนของแต่ละกลุ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูลข้างต้น จึงนำมาวิเคราะห์ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) นอกจากนี้มีการศึกษาเอกสาร หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ และกำหนดจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน เพื่อนำมาสังเคราะห์สาระสำคัญ และพัฒนาแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสรุปผลข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เป้าหมาย และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน โดยพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนฉบับร่างที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 จากนั้นนำรูปแบบการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของรูปแบบ สำหรับการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผ่านการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าความสอดคล้องด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruency: IOC) จากนั้นทดลองใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุกับนักเรียนที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ (Try Out) เพื่อดูความเหมาะสมของการใช้ภาษาและเวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบและนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน โดยนำรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนที่สร้างขึ้นไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครปฐม โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการนำผลคะแนนของผู้เรียนกลุ่มทดลองตรวจให้คะแนนเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุที่มีต่อรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน ก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังการทดลอง

(Posttest) โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent) และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนจากแบบสอบถามความพึงพอใจของรูปแบบการสร้างเสริมพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน โดยวิธีการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังการทดลอง (Posttest) โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent) และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นตรวจสอบปรับปรุง/แก้ไขรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน โดยนำผลการใช้รูปแบบมาพิจารณาความเหมาะสมตามองค์ประกอบต่าง ๆ โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านกระบวนการของรูปแบบจากการนำไปจัดกิจกรรมในขั้นตอนที่ 3 ของการวิจัย และนำมาปรับปรุงแก้ไขจัดทำเป็นรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนฉบับสมบูรณ์ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังการดำเนินการทดลอง (Posttest) ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent) วิเคราะห์ข้อมูลผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และประมวลข้อมูลเพื่อปรับปรุงรายละเอียดของการพัฒนาแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นและพร้อมนำไปใช้

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้วิจัยขอเสนอการพัฒนาแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนดังแผนภาพที่ 2 ดังนี้

การพัฒนาแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน

หลักการ (Principles)

- 1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ 3 กลุ่ม ได้แก่ ทฤษฎีทางชีววิทยา ทฤษฎีทางจิตวิทยา และทฤษฎีทางสังคมวิทยา ซึ่งกล่าวถึงลักษณะและพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของผู้สูงอายุ
- 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ เป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้เรียนในการให้การสนับสนุน การส่งเสริมและการชี้แนะเพื่อให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนและสังคมจัดขึ้น
- 1.3 แนวคิดและหลักการดูแลผู้สูงอายุ เป็นแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุให้ได้รับความสุขในชีวิตทั้งด้านกายภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุควรได้รับในด้านชีวิตประจำวัน ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนได้เห็นคุณค่าและให้ความสำคัญในการให้บริการต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์ (Goal) เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	
ระบบสังคม (Social System) การจัดการเรียนรู้ผู้เรียนมีการสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นภายในกลุ่ม มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย มีความใส่ใจในการฝึกปฏิบัติและสร้างความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	ระบบสนับสนุน (Support System) การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบดังกล่าว ผู้สอนต้องจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ให้เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม รวมทั้งจัดทำสื่อประกอบการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมความสามารถตลอดจนความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อเป็นการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดแนวทางในการสร้างผลงานของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
หลักการตอบสนอง (Principle of Reaction) การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้ต้องคำนึงถึงการตอบสนองของผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้ ดังนี้ 1. ผู้สอนต้องกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนตลอดเวลาเพื่อให้ผู้เรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 2. ผู้สอนต้องกระตุ้นความคิดของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและกลุ่ม อีกทั้งยังต้องช่วยเหลือเพิ่มเติมข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้และนำไปใช้ในการสร้างเสริมพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด 3. ผู้สอนต้องดูแลให้ผู้เรียนทุกคนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม อีกทั้งยังต้องให้คำแนะนำให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	

แผนภาพที่ 2 การพัฒนาแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ผลการประเมินความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ดังปรากฏในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุก่อนและหลังการทดลอง (n = 30)

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	df	t	p
ก่อนการทดลอง	24	12.27	1.48	29	-38.555	.000*
หลังการทดลอง	24	20.97	1.32			

*p – value < 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.48 ส่วนคะแนนหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.32 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพบว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเสริมสร้างพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

2.1 จากผลการตอบแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้หลังจากได้เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองครบ 6 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 30 คน สามารถสรุปผลการประเมินความพึงพอใจได้ดังปรากฏในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหาสาระ			
1. เนื้อหาสาระที่ใช้ในการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	4.50	0.68	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระที่ใช้ในการเรียนรู้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน	4.53	0.51	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระที่ใช้ในการเรียนรู้มีความหลากหลาย และเอื้อต่อการเรียนรู้	4.60	0.50	มากที่สุด
4. กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.47	0.63	มาก
รวมด้านเนื้อหาสาระ	4.53	0.58	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
5. ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้	4.60	0.56	มากที่สุด
6. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมมีลำดับขั้นที่ชัดเจนทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุได้	4.33	0.71	มาก
7. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้	4.80	0.41	มากที่สุด
8. กิจกรรมที่กำหนดให้เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุได้	4.73	0.58	มากที่สุด
รวมด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.62	0.57	มากที่สุด
ด้านระยะเวลา			
9. ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละแผนมีความเหมาะสม เพียงพอ	4.13	0.78	มาก

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
10. การดำเนินกิจกรรมในภาพรวมใช้เวลาเหมาะสม	4.43	0.45	มาก
รวมด้านระยะเวลา	4.28	0.62	มาก
ด้านสื่อการเรียนรู้			
11. สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมในแต่ละแผนน่าสนใจ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา	4.73	0.45	มากที่สุด
12. สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมในแต่ละแผนสามารถก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้จริง	4.53	0.57	มากที่สุด
รวมด้านสื่อการเรียนรู้	4.63	0.51	มากที่สุด
รวม	4.53	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.57) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสื่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับแรก ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.57) ด้านเนื้อหาสาระมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.57) และด้านระยะเวลา มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.62)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่กำหนดโดยผู้พัฒนารูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) กิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผล

ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนที่มีต่อประเด็นต่าง ๆ ของรูปแบบการเรียนรู้ด้วยการประเมินความสอดคล้องแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (Likert Five Rating Scale) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนพบว่า รูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนมีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ประกอบรูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม การดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนด้วยการประเมินความสอดคล้องแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (Likert Five Rating Scale) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ และแบบบันทึกสะท้อนผลการเรียนรู้ มีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 36 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละข้อมากกว่า 0.5 จากนั้นผู้วิจัยได้นำมา

วิเคราะห์ค่าความยากง่ายและหาค่าความเชื่อมั่น พบว่า แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม
การดูแลผู้สูงอายุ มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน
ก่อนทดลองและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ พบว่า คะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม
การดูแลผู้สูงอายุหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้

3. ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริม
สร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการ
เรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.57) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่ม
ตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสื่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับแรก ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.51)
รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.57) ด้านเนื้อหา
สาระมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.57) และด้านระยะเวลาที่มีความพึงพอใจในระดับ
มาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.62)

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปราย 3 ประเด็นด้วยกันคือ 1) การพัฒนาแบบการเรียนรู้ 2) ผลการใช้
รูปแบบการเรียนรู้ และ 3) ความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการเรียนรู้ ดังนี้

1. การพัฒนาแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับนักเรียน

รูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนเป็นรูปแบบการเรียนรู้
ที่ผู้วิจัยพัฒนาแบบการเรียนรู้อย่างมีระบบและเป็นลำดับขั้นตอน ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีที่นักจิตวิทยา
และนักวิชาการได้นำเสนอไว้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบการเรียนรู้ ได้แก่ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ
ผู้สูงอายุ แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ และแนวคิดหลักการดูแลผู้สูงอายุ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เป็นแนวคิดที่ประกอบด้วย 3 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่ ทฤษฎี
ทางชีววิทยา ทฤษฎีทางจิตวิทยา และทฤษฎีทางสังคมวิทยา โดยผู้วิจัยใช้ทฤษฎีทั้ง 3 กลุ่มมาเป็นพื้นฐาน
ในการเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน ซึ่งมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ
เกี่ยวกับพัฒนาการของผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้
ความเข้าใจเบื้องต้นอย่างถูกต้องชัดเจนให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำแนวคิดที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทาง
ในการวิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวทางในการดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสมในการเข้าร่วมอภิปรายกลุ่มต่อไป

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวคิดดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการ
เสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุของผู้เรียนในการช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างแนวทางในการส่งเสริม
ช่วยเหลือ สนับสนุน ตลอดจนให้คำชี้แนะให้ผู้สูงอายุในครอบครัวได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนและสังคมได้จัดขึ้น
ตามโอกาส ความถนัดและความสนใจของผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนได้ในที่สุด ซึ่งจะทำให้เกิด
พฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุได้อย่างครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นฐานความคิดในการพัฒนาแบบแผนการเรียนรู้ โดยการนำรูปแบบและแนวทางที่คนในครอบครัวและชุมชนควรเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุให้มีความสุขในฐานะบุคคลที่มีพระคุณต่อครอบครัวตามค่านิยมของสังคมไทยที่ให้ความสำคัญต่อบุพการี การดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวจะมีแนวทางในการดูแลทั้งเรื่องสุขภาพและการทำกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ การคอยให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ การดูแลเรื่องอาหารและโภชนาการของผู้สูงอายุ การดูแลผู้สูงอายุตามบรรทัดฐานที่ดีของวัฒนธรรมไทย การดูแลผู้สูงอายุด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ รวมถึงการดูแลผู้สูงอายุที่ชุมชนจะต้องช่วยกันสร้างจิตสำนึกให้ผู้คนในชุมชนได้ร่วมมือกันให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบแผนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนซึ่งเป็นคนวัยรุ่นได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดูแลผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้สูงอายุในครอบครัวของตนได้

2. ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้

2.1 รูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนนี้ส่งผลให้ผู้เรียนซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นและมีผู้สูงอายุอยู่ในครอบครัวของตนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการของผู้สูงอายุในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างถูกต้อง นอกจากนี้รูปแบบการเรียนรู้นี้ได้เน้นเรื่องการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนของผู้เรียนที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน สังคมตามความเหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุมีความสุขในชีวิตและส่งผลให้มีอายุยืนยาว และเน้นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนวัยรุ่นซึ่งเป็นลูกหลานกับผู้สูงอายุในครอบครัว ซึ่งเป็นปู่ ย่า ตา ยาย และมองเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุในครอบครัวในฐานะผู้ผ่านประสบการณ์ชีวิตที่มีคุณค่าและสั่งสมมาเป็นระยะเวลายาวนาน ควรค่าแก่การถ่ายทอดประสบการณ์เหล่านั้นสู่คนรุ่นลูกหลานเพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีงามต่อไป

2.2 รูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนนี้จะมีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเป็นระบบเนื่องจากผู้วิจัยได้นำกระบวนการของวิธีเชิงระบบมาใช้ในการพัฒนาแบบแผนการเรียนรู้ในครั้งนี้ให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ โดยรูปแบบการเรียนรู้นี้จะประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญด้วยกันได้แก่ 1) หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่กำหนดโดยผู้พัฒนาแบบแผนการเรียนรู้ 2) วัตถุประสงค์ 3) กิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผล จากนั้นผู้วิจัยได้กำหนดเงื่อนไขของการนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ ได้แก่ ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนอง

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์สาระองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบการเรียนรู้ พบว่า หลักการของรูปแบบการเรียนรู้สามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงของหลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลของรูปแบบการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้หลักการของรูปแบบการเรียนรู้สอดคล้องกับแนวคิดของ (Joyce, Weil and Calhoun, 2009: 68) ที่ได้กล่าวถึงหลักการออกแบบการเรียนรู้เชิงระบบซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันทั้งระบบ กล่าวคือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สาระความรู้และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ระบบสังคม หลักการตอบสนอง ระบบสนับสนุน ตลอดจนเงื่อนไขการนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ตามหลักการสำคัญของพฤติกรรมการณ์ดูแลผู้สูงอายุ รวมถึงการสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพฤติกรรมการณ์ดูแลผู้สูงอายุของผู้เรียนอย่างถูกต้องเหมาะสมในด้านองค์ความรู้ ด้านพัฒนาการของผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนและสังคมจัดขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุมีความสุขและเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองจากการแลกเปลี่ยนมุมมองประสบการณ์ ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนอย่างสอดคล้องเหมาะสม นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ดำเนินการสังเคราะห์สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในครอบครัวและในสังคมปัจจุบัน สัมพันธภาพที่เกิดขึ้นระหว่างวัยรุ่นกับผู้สูงอายุในครอบครัว ตลอดจนความรู้สึกลึกซึ้งและความต้องการของผู้สูงอายุในครอบครัวเพื่อเป็นประเด็นร่วมในการสังเคราะห์สาระสำคัญขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ในครั้งนี้ด้วย โดยผู้วิจัยได้มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบโดยเริ่มจากการที่ผู้สอนได้เปิดประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในครอบครัวของตนว่าเป็นอย่างไรเพื่อเป็นการให้ผู้เรียนมองเห็นความเป็นจริงในเบื้องต้นเสียก่อน จากนั้นผู้สอนจึงให้ผู้เรียนได้ศึกษาสภาพความเป็นอยู่ ความรู้สึกลึกซึ้ง ความต้องการ ตลอดจนเสียงสะท้อนจากผู้สูงอายุในครอบครัวและสังคมจากวิดีโอซึ่งเป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้เพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนได้มองเห็นปัญหาที่แท้จริงของผู้สูงอายุ จากนั้นผู้สอนจึงให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมเพื่อสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้องให้แก่ผู้เรียนและมีการตรวจสอบความถูกต้องผ่านการตอบคำถามในใบงานที่ผู้สอนกำหนดให้ จากนั้นผู้สอนจึงกำหนดประเด็นการค้นหาแนวทางและวิธีการในการช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนและสังคมจัดขึ้นตามโอกาสและขึ้นอยู่กับความถนัดและความสนใจของผู้สูงอายุอันจะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความสุขในชีวิตและมีอายุยืนยาว

2.3 บรรยายภาคในการเรียนรู้จากการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ในครั้งนี้พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ที่น่าสนใจ ชวนติดตาม และสามารถกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งเป็นนักเรียนวัยรุ่นได้เข้าใจถึงความรู้สึกลึกซึ้งและความต้องการของผู้สูงอายุในครอบครัวได้อย่างแท้จริง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของแต่ละคนเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุในครอบครัวในฐานะสมาชิกคนหนึ่งคนหนึ่งในครอบครัวที่อยู่ร่วมกัน นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการจุดประเด็นสำคัญให้แก่ผู้เรียนได้หันกลับมาทบทวนสภาพความเป็นจริงในครอบครัว จากนั้นการที่ผู้สอนได้ใช้สื่อวิดีโอเพื่อนำเสนอสภาพความเป็นอยู่ ความรู้สึกลึกซึ้งและความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุในครอบครัวและสังคมให้ผู้เรียนได้รับรู้และเข้าใจนับว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมและสามารถกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนซึ่งเป็นนักเรียนวัยรุ่นได้เข้าใจถึงผู้สูงอายุซึ่งเป็นคนต่างวัย ให้ผู้เรียนหันกลับมาคิดทบทวนและคำนึงถึงการปฏิบัติตนต่อผู้สูงอายุในฐานะลูกหลานที่ควรปฏิบัติตนตามครรลองวัฒนธรรมไทยที่งดงาม ตลอดจนการจัดให้มีการอภิปรายระดมสมองเพื่อช่วยกันหาแนวทาง วิธีการในการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุในครอบครัวได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนและสังคมได้จัดขึ้น ในขณะเดียวกันเป็นการสร้างบรรยากาศของ

.....
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและมีความเป็นกันเองระหว่างผู้เรียนด้วยกันเป็นการสร้างบรรยากาศ
การเรียนรู้ของการยอมรับฟังความคิดเห็นและเพิ่มพูนความรู้อย่างกว้างขวาง

3. ความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการเรียนรู้

จากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม
การดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

3.1 ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
ความคิดเห็นอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมในแต่ละแผนน่าสนใจ มีความ
เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา 2) สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมในแต่ละแผนสามารถก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้จริง
ทั้งนี้จากการตอบแบบสะท้อนจากการเรียนรู้ (Reflective Journal) ของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า
สื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบกับรูปแบบการเรียนรู้ในครั้งนี้มีความน่าสนใจ สอดคล้องกับ
เนื้อหาและสามารถกระตุ้นจิตสำนึกและช่วยให้ผู้เรียนได้หันมามองเห็นความสำคัญ ตลอดจนความจำเป็น
ที่จะต้องเอาใจใส่ผู้สูงอายุในครอบครัวได้อย่างแท้จริง

3.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่า ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ 1) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมสามารถสร้างแรงจูงใจ
ในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ 2) กิจกรรมที่กำหนดให้เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพฤติกรรม
การดูแลผู้สูงอายุได้ 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมมีลำดับขั้นที่ชัดเจนทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุ
ได้ทั้งนี้จากการตอบแบบสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflective Journal) ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า
กิจกรรมการเรียนรู้มีการจัดลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด แลกเปลี่ยนประสบการณ์
ตลอดจนการช่วยกันระดมสมองเพื่อแสดงความคิดเห็นเป็นวิธีการเรียนรู้ที่จะทำให้ได้รับประสบการณ์ที่
กว้างขวางและหลากหลาย

3.3 ด้านเนื้อหาสาระ พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ 1) เนื้อหาสาระที่ใช้ในการเรียนรู้มีความหลากหลายและ
เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) เนื้อหาสาระที่ใช้ในการเรียนรู้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน 3) เนื้อหาสาระ
ที่ใช้ในการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ทั้งนี้จากการตอบแบบสะท้อนผลการเรียนรู้ (Reflective Journal)
ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า เนื้อหาสาระที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ผู้เรียนควรมีความรู้
ความเข้าใจอย่างถูกต้องชัดเจน เพื่อจะได้นำสู่การปฏิบัติต่อผู้สูงอายุในครอบครัวได้อย่างเหมาะสมและเกิด
ประสิทธิภาพสูงสุด องค์ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ ตลอดจนแนวทางในการส่งเสริมให้
ผู้สูงอายุในครอบครัวได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนและสังคมนั้นเป็นเรื่องที่สมควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิด
การเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้แบบทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ตลอดจนการเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับแต่ละแผนการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ที่วิจัยได้พัฒนาขึ้นนี้

2. ก่อนการใช้รูปแบบการเรียนรู้นี้ ผู้สอนควรอธิบายถึงจุดมุ่งหมายสำคัญและความจำเป็นของพฤติกรรมดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวให้ผู้เรียนได้เกิดความตระหนัก และมองเห็นความสำคัญก่อน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจและเต็มใจ เนื่องจากมองเห็นคุณค่าของการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้เป็นอย่างดี

3. ผู้สอนควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ แนวคิดและหลักการดูแลผู้สูงอายุ และแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุให้ชัดเจนและถ่องแท้เพื่อจะได้ให้ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนนำเสนอ ชี้แนะแนวทางเกี่ยวกับหลักการดูแลผู้สูงอายุและแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุให้แก่ผู้เรียนเพื่อจะได้ใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการเข้าร่วมกลุ่ม อภิปรายกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ได้อย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการดูแลผู้สูงอายุของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่น ควรจะมีการขยายผลไปสู่ผู้เรียนในวัยประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 - ป.6) ผู้เรียนในวัยมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) ตลอดจนผู้เรียนในวัยอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรี

2. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการดูแลผู้สูงอายุสำหรับผู้เรียนควรมุ่งขยายผลในการศึกษาตัวแปรตามอื่น ๆ ด้วย ได้แก่ การดูแลด้านจิตใจของผู้สูงอายุ การดูแลด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ ตลอดจนการสนับสนุนและดูแลด้านอารมณ์ของผู้สูงอายุ เป็นต้น

References

- Anderson, T. P. (1997). *Using Models of Instruction*. Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.
- Boonprasert, U. (2000). *A Study of Guidelines for Educational Administration and Management in the Form of School-Based Management*. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao.
- Joyce, B. R. and Weil, M. (2008). *Model of Teaching*. 8th ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

-
- Joyce, B. R., Weil, M. and Calhoun, E. (2009). **Model of Teaching**. 8th ed. Boston: Pearson.
- Kaewdumkoeng, K. and Thummakul, D. (2015). “ Health Literacy Promoting in Aging Population”. **Journal of Health Science Research** 9(2): 1-8. (in Thai)
- Khemmani, T. (2014). **Pedagogical Sciences: Knowledge for Organizing Effective Learning Processes**. 18th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Kumpetch, S. (2002) . **Contribution of Health Promotion Behaviors, Community Participation, and The Need for Social Welfare Services to a Mental Health Status of The Elderly Persons in District of Muang, Ranong Province**. Master of Arts Thesis Program in Community Psychology Graduate School Silpakorn University. (in Thai)
- Namanee, P. (2016). “ Sadarasantosa and Stability of Family Institution ”. **Journal of MCU Peace Studies** 4(1): 42-55. (in Thai)
- Phothinam, S., Saensak, P., Poonsawat, J., Pansila, W., Pansila, C., Ploylearmsang, C., Suttajit, S., Sirithanawuttichai, T. and Pichinarong, N. (2009). “ Thai-elderly; Mahasarakham Province Context ”. **Srinagarind Medical Journal** 24(3): 197-205. (in Thai)
- Puriveth, S. (2011). **Teaching Design**. 7th ed. Bangkok: Ramkhamhaeng University Press. (in Thai)
- Suriyachay, S. (2009). **A Need Assessment for Promoting The Life Quality in BangSaipa Subdistrict, Banglen District, Nakhon Pathom Province**. Master of Arts Thesis Program in Development Education Graduate School Silpakorn University. (in Thai)
- Wannasiri, T. and Pratakkulvongsa, S. (2016). “ The Development of Relationship between Adolescent and Elders in Their Families in Prongmadeur Community ”. **Area Based Development Research Journal** 8(1): 100-115. (in Thai)